

28 Martie 2007, nr. 193

RAPORT DE EXPERTIZĂ

la proiectul Legii privind retragerea din circuitul agricol a unor terenuri de calitate superioară

(înregistrat în Parlament cu numărul 864 din 05 Martie 2007)

În temeiul Concepției de cooperare dintre Parlament și societatea civilă, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.373-XVI din 29 decembrie 2005, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției prezintă raportul de expertiză a coruptibilității proiectului Legii privind retragerea din circuitul agricol a unor terenuri de calitate superioară.

Evaluarea generală

- 1. Autor al inițiativei legislative** este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 44 din Regulamentul Parlamentului.
- 2. Categoria actului legislativ** propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-11, 27, 35 și 39 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.
- 3. Scopul promovării proiectului.** Deși proiectul actului legislativ supus expertizei nu este însoțit de o notă informativă, care să justifice scopul promovării, din analiza acestuia se poate constata încercarea de a schimba destinația terenului agricol de calitate superioară proprietate privată a Societății pe Acțiuni "Cariera Cobusca", pentru extinderea carierei de nisip în extravilanul com. Cobusca Veche, raionul Anenii Noi.

Fundamentarea proiectului

4. Nota informativă a proiectului de act legislativ supus expertizei nu este plasată pe site-ul Parlamentului.

Considerăm că în acest fel Parlamentul nu respectă principiul transparenței procesului legislativ și principiile de cooperare cu societatea civilă.

5. Respectarea termenului de cooperare cu societatea civilă

6. Suficiența argumentării. În lipsa notei informative este dificil de a evalua suficiența argumentării proiectului supus expertizei.

Autorul proiectului nu a efectuat expertiza juridică, economică, financiară, științifică, ecologică etc. cu toate că la promovarea unui astfel de proiect de act legislativ ce va avea consecințe directe asupra economiei naționale și asupra mediului înconjurător astfel de expertize sînt obligatorii. În acest fel se încalcă dispozițiile art. 22 din Legea nr. 780/2001. Mai mult ca atît, expertiza ecologică este necesară deoarece prin folosirea subsolului este inevitabil influențarea directă și negativă a mediului înconjurător, iar expertiza ecologică are menirea de a contribui la:

- a) coordonarea proiectului cu legislația ecologică în vigoare;
- b) asigurarea ocrotirii sănătății omului și protecția mediului înconjurător;
- c) prognozarea consecințelor ecologice.

Astfel, prin efectuarea unei expertize ecologice, științifice se poate prognoza care vor fi consecințele negative a implementării actului legislativ și în acest fel se pot minimiza aceste consecințe în faza incipientă prin adoptarea unor reglementări eficiente.

7. Compatibilitatea cu legislația comunitară și alte standarde internaționale. Asemenea referințe nu se conțin în textul proiectului.

8. Fundamentarea economico-financiară. În lipsa notei informative, este dificil de a determina faptul dacă în procesul de promovare a proiectului s-a făcut o fundamentare financiar-economică a proiectului. Potrivit lit. d) a art.20 din Legea 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină informații privind „fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură”. Potrivit art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului, în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare, materiale și de altă natură, se anexează fundamentarea economico-financiară.

Evaluarea de fond a coruptibilității

9. Stabilirea și promovarea unor interese/beneficii. Reieșind din faptul că se încearcă insistent promovarea unui act legislativ care să modifice destinația terenului agricol ce aparține Societății pe Acțiuni "Cariera Cobusca", pentru extinderea carierei de nisip în extravilanul com. Cobusca Veche, raionul Anenii Noi este evident faptul că se încearcă promovarea intereselor acestei societăți și nu numai. Astfel, se încearcă promovarea unor acte legislative pentru a satisface interesele materiale ale unei singure întreprinderi, în detrimentul intereselor globale și primordiale ale societății și anume: protecția terenurilor și a mediului înconjurător care constituie o prioritate națională și care vizează în mod direct condițiile de viață și sănătatea populației, precum și capacitățile de dezvoltare durabilă a societății în viitor. În opinia noastră, promovarea intereselor Societății pe Acțiuni "Cariera Cobusca" poate fi calificată ca un element de coruptibilitate

10. Prejudicii aduse prin aplicarea actului. Considerăm că prin lipsa expertizei ecologice ce ar stabili consecințele implementării prevederilor proiectului și modul de diminuare a acestora pot fi aduse prejudicii societății și anume a protecției mediului înconjurător ce constituie o prioritate națională, care vizează în mod direct condițiile de viață și sănătate a populației precum și capacitățile de dezvoltare durabilă a societății pe viitor.

11. Compatibilitatea proiectului cu prevederile legislației naționale. La examinarea proiectului au fost stabilite anumite neconcordanțe dintre prevederile lui și dispozițiile altor acte normative și anume a prevederilor Codului funciar. Nu este clară necesitatea adoptării unei legi speciale privind derogarea de la principiile generale stabilite de Codul funciar, inclusiv, ținând cont de faptul că retragerea terenurilor agricole se face doar în cazuri excepționale și doar de Guvern. Mai mult decât atât, obiectivul proiectului nu este conform nici cu alineatul doi din articolul 83 al Codului funciar, care stabilește excepții de la regula generală doar în cazul "cînd sînt repartizate pentru construcția obiectivelor liniare (drumuri, linii de telecomunicații și de transport electric, conducte), obiectivelor de exploatare minerală a petrolului și gazelor și a construcțiilor de producție, necesare pentru exploatarea acestora".

12. Formularea lingvistică a prevederilor proiectului. Formulările conținute în proiect sînt suficient de clare și concise, exprimările întrunind rigorile tehnicii legislative, ale limbajului juridic, respectă regulile de ortografie și punctuație.

13. Reglementarea activității autorităților publice. Proiectul nu stabilește atribuții ale autorităților publice, nici proceduri administrative noi sau alte chestiuni vizînd activitatea acestora.

14. Analiza detaliată a prevederilor potențial coruptibile.

	Articol	Text	Obiecția	Elemente de coruptibilitate și alte riscuri	Recomandarea
1	Articol unic	Text integral	Conform art. 4 din Legea enunțată, actul legislativ trebuie să corespundă	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Respingerea proiectului.

		dispozițiilor constituționale și să fie în concordanță cu cadrul juridic existent, cu sistemul de codificare și unificare a legislației. Proiectul în cauză, însă, contravine prevederilor art. 83 din Codul funciar, care stabilește că, "Retragerea terenurilor agricole de calitate superioară din circuitul agricol pentru necesitățile de stat și publice se face numai în cazuri excepționale, prin hotărâre a Guvernului." Însă, în cazul proiectului analizat, nu este clar care sunt necesitățile de stat și publice excepționale care trebuie să determine legislativul să schimbe destinația unui teren agricol de calitate superioară. Nu este clară necesitatea adoptării unei legi speciale privind derogarea de la principiile generale stabilite de Codul funciar, inclusiv, ținând cont de faptul că retragerea terenurilor agricole se face doar în cazuri excepționale și doar de Guvern. Mai mult decât atât, obiectivul proiectului nu este conform nici cu alineatul doi din articolul 83 al Codului funciar, care stabilește excepții de la regula generală doar în cazul "cînd sînt repartizate pentru construcția obiectivelor liniare (drumuri, linii de telecomunicații și de transport electric, conducte), obiectivelor de exploatare minerală a petrolului și gazelor și a construcțiilor de producție, necesare pentru exploatarea acestora". Trebuie de menționat că o intenție similară de schimbare a destinației terenului agricol de calitate superioară proprietate privată a Societății pe Acțiuni "Cariera Cobusca", pentru extinderea carierei de nisip în extravilanul com. Cobusca Veche, raionul Anenii Noi a fost înaintată și anterior. Astfel, la data de 27.09.2006 în Parlament a fost înregistrat proiectul Legii privind retragerea din circuitul agricol a unui teren agricol de calitate superioară, proiect nr. 3626, propus de deputații lu. Eriomin, Gh. Popa. Reieșind din faptul că se încearcă insistent promovarea unui act legislativ care să modifice destinația terenului agricol ce aparține Societății pe Acțiuni "Cariera Cobusca", pentru extinderea carierei de nisip în extravilanul com. Cobusca Veche, raionul Anenii Noi este evident faptul că se încearcă promovarea intereselor acestei societăți și nu numai. Astfel, se încearcă promovarea unor acte legislative pentru a satisface interesele materiale ale unei singure întreprinderi, în detrimentul intereselor globale și primordiale ale societății și anume: protecția terenurilor și a mediului înconjurător care constituie o prioritate națională și care vizează în mod direct condițiile de viață și sănătatea populației, precum și capacitățile de dezvoltare durabilă a societății în viitor. În opinia noastră, promovarea intereselor Societății pe Acțiuni "Cariera Cobusca" poate fi calificată ca un element de coruptibilitate.	Promovarea intereselor contrar interesului public Prejudicierea intereselor contrar interesului public	

Concluzii

Considerăm că proiectul Legii nu poate fi adoptat în redacția propusă Parlamentului spre adoptare deoarece este promotor al unor interese private în detrimentul interesului global general, și respectiv, promovarea acestuia, poate fi calificată drept coruptibilă.

Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției